

סמל ביטון דוד (אליאס)

2128560

בן איזה ויוסף

נולד ב- י"א טבת תשי"ג 29.12.1952

התגייס לצה"ל בפברואר 1971

שרת בגדוד "גדעון" (13)

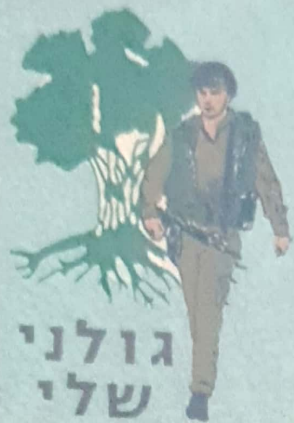
נפל ב- י" תשרי תשל"ד 6.10.1973

בקרבות הבלימה באזור החרמון.

דרך הקרבות של חטיבת גולני

דרך הקרבות של חטיבת גולני

החטיבה נכנסה לירושלים ב-7 ביוני 1967. היא נלחמה בקרבות קשים במזרח העיר, במיוחד בשכונת בית החיים ובמזרח הרחוק. החטיבה נכנעה ב-10 ביוני 1967. החטיבה הוחזרה לישראל ב-1968. החטיבה נחשבת לאחת החטיבות המצטיינות ביותר בחיל המשלוח.

באימון ובשגרה

ארוכה, עקובה סדר ופשה, היא "דרך הקרבות של החטיבה". עשרות אתרי קרב, סאות פעולות ומכשירים ואלף ארכי סאות חללים, הם עדות נאמנה ומבטיחה לסורשת הקרב, להיסטוריה הצבאית, לפעילות המכשירית. יחד עם זאת, רבים וטובים סבין רבבות יוצאי החטיבה, הזוכרים בנוסטלגיה ובאהבה את תקופת שרותם הסדיר, כלוחמים ומפקדים, לא התוסו בקרב, לא ידעו שלחמחו כל תקופת שירותם הייתה ב"אימון ובשגרה". לאלו שכסבב שתי קבוע היו "עולים לקו" "יורדים לאיסון", יוצאים ל"רנילה" ל"נופש" ול"תעסוקה", לאלו שלא נטלו חלק בקרב, וגם לא עברו את הנכול באיזו חדירה או פשיטה, לא פגעו באויב, וגם לא חילצו חבר פצוע תחת אש, וגם לא קיבלו על"ש וכל שרותם הצבאי היה סבט"ש לכט"ש, לכל אלו, הפרק הזה מוקדש. רק תשאל, ותראה אין הם זוכרים, אין זה משנה אם שרתו בחטיבה בשנות החמישים או בשנות השמונים, כימי תש"ח, "קדש", ששת הימים או יום הכיפורים, במלחמת ההתשה ובמרודפים, במבצע ליטאני או של"ג במלחמת לבנון או ב"שטחים", אם תשאל ותבקש הם יספרו בהתלהבות ובשמץ נענועים על אותם הימים, על סיור בוקר, וה"סיור האלים", על התצפית והמארב, על נווט הלילה ושגרת הסובב... ועלו על נס את החברות והאחוזה, ותחושת ההשתייכות והגאוה, בפלוגה, בגדוד, ובחטיבה. הם זוכרים היטב, כל דורות הלוחמים, את המ"פ המ"מ הסמל והרס"ר, את "המאהל" והשמירות, ההמתנה וה"שמועות", את הכוונות ואת ה"הקפצות" את המסדרים וה"יציאות"... כולם לקחו עמם זיכרונות אתה"קייטבך" הפ"ל והתד"ל, שק שינה מדים ודרגות, אפוד מגן, שש-כש, קסדה, ואין ספור חוויות. על כן ראוי לספר על אותם אלפי לוחמים, שלא חסכו זיעה וכל מאמץ, וחזרו רטובים מריצת לילה ממסע, ממטווח, מעשרות אימונים, אימון "יבש" ו"רטוב", אימון פרט ואימון חטיבה. אימונים בהגנה, בהתקפה, בהבקעה ובכל צורות הלחימה. ביעד מבוצר, בשטח בנוי, במדבר ובהר... אימון בנגב בגליל או ברמה אימון בשת"פ עם שריון, תותחנים, או עם הנדסה... מעבר שדות מוקשים ולחימה בתעלות, לחימה בצוות קטן, בחוליה ועם כל הפלוגה... עם חגור קל, מימיה ורימונים, או עם חגור מלא "חגור פילים", וקפ"ד. עם שכפ"ץ ו"פאוצים" ומחסניות מלאות "נותכים"... עם נשק אישי: "עוזי", "סטן", "צ'כי", "אפ-אן" ו"גליל", עם מגל"ד, ומק"כ "כזוקה" ומא"ג, עם מרגמה... ועם כל שאר אמצעי הלחימה... כי להיות ב"גולני" פרושו להתאמן עם כל הנשמה, ולשאת בגאוה את ה"כומתה החומה". להיות ב"גולני" פרושו להיות נהג או טבח או פקידה, בס"רת ב"עורב", בפלוגת הקשר, בפלוגת ההנדסה, או ב"מפקדה", להיות ב"גולני" פרושו להיות חובש, אפסנאי, שג או קשר, להפעיל אמל"ח מתוחכם ולעשות "עבודות רס"ר"... להיות בגולני פרושו לרוץ כמו מטורף, עם חגור מלא וכובע פלדה, ב"יום ספורט", או במסע, ל"הכרת החגור" ו/או ל"קבלת הכומתה"... להיות בגולני פרושו גם לעמוד דום " כמו חייל", כמו קצין כמו לוחם בכל המסדרים, ב"מסדר בוקר" וב"מסדר השכמה" במסדר המפקד, ובמסדר יציאה, טקס ההשבעה, וטקס קבלת כומתה, טקס סיום קורס מכ"ס או קציניים, ומסדר סיום של תקופת האימונים, וטקס זכרון שנתי לכל החללים.

להיות בגולני זו אכן חוויה, חוויה אמיתית של "אימון ושגרה".

אימונים ומסדרים

נפילת מוצב החרמון

נפילת מוצב החרמון (שבת, 6 באוקטובר 1973)

מוצב כתף החרמון היה הגדול במוצבי צה"ל בחזית הצפון. בגלל חשיבותו האסטרטגית, גובהו ומיקומו היו בו מתקני התרעה, תצפית ובקרה מתוחכמים של חילות המודיעין, האוויר והקשר. הוא נבנה בשלושה מפלסים, הראשון שבהם תתיקרקעי, ועליהם שכבת-פיצוץ (שכפ"ץ) בנויה מרשתות ברזל ממולאות אבנים (גביונים).

ביום הכיפורים תשל"ד, 6 באוקטובר 1973, היו במוצב 60 חיילים. 14 מהם לוחמים, מפקד המוצב ו-13 חיילים מגדוד "גדעון" של חטיבת גולני, ו-46 חיילים מחילות הקשר, האוויר והמודיעין. 6 מהם היו בתצפיות מחוץ למוצב.

לוחמי מוצב החרמון הישראלי היו הראשונים, אשר שילמו את מחיר ההפתעה האסטרטגית והטקטית של מלחמת יום הכיפורים. לאחר הפגזה כבדה נחתו בסמוך למוצב בארבעה מסוקים שתי פלוגות חיילי קומנדו סורים, שחסמו באש חזקה את כל דרכי הגישה אל המוצב, בשעה ששתי פלוגות נוספות של צנחנים וחי"ר תקפו רגלית מכיוון מוצבי החרמון הסוריים. כבר בשלב הלחימה הראשון בשעה 15.40 חדרו הסורים לתוך המוצב.

בתוך דקות ספורות לאחר חדירת הסורים לתוך המוצב, התפצלו והתפורו החיילים הישראלים במקומות שונים במוצב הענק וניסו להגן על עצמם בתוך המנהרות, המעברים והפתחים. למעשה התפצלו 54 החיילים, שהיו בתוך המוצב, לשתי קבוצות גדולות: הכוח, שהיה עם המפקד, מנה 17 איש. בכוח השני היו 27 חיילים. 10 חיילים נוספים מצאו מחבוא ומסתור בחוליות, בזוגות וכבודדים במקומות שונים במוצב.

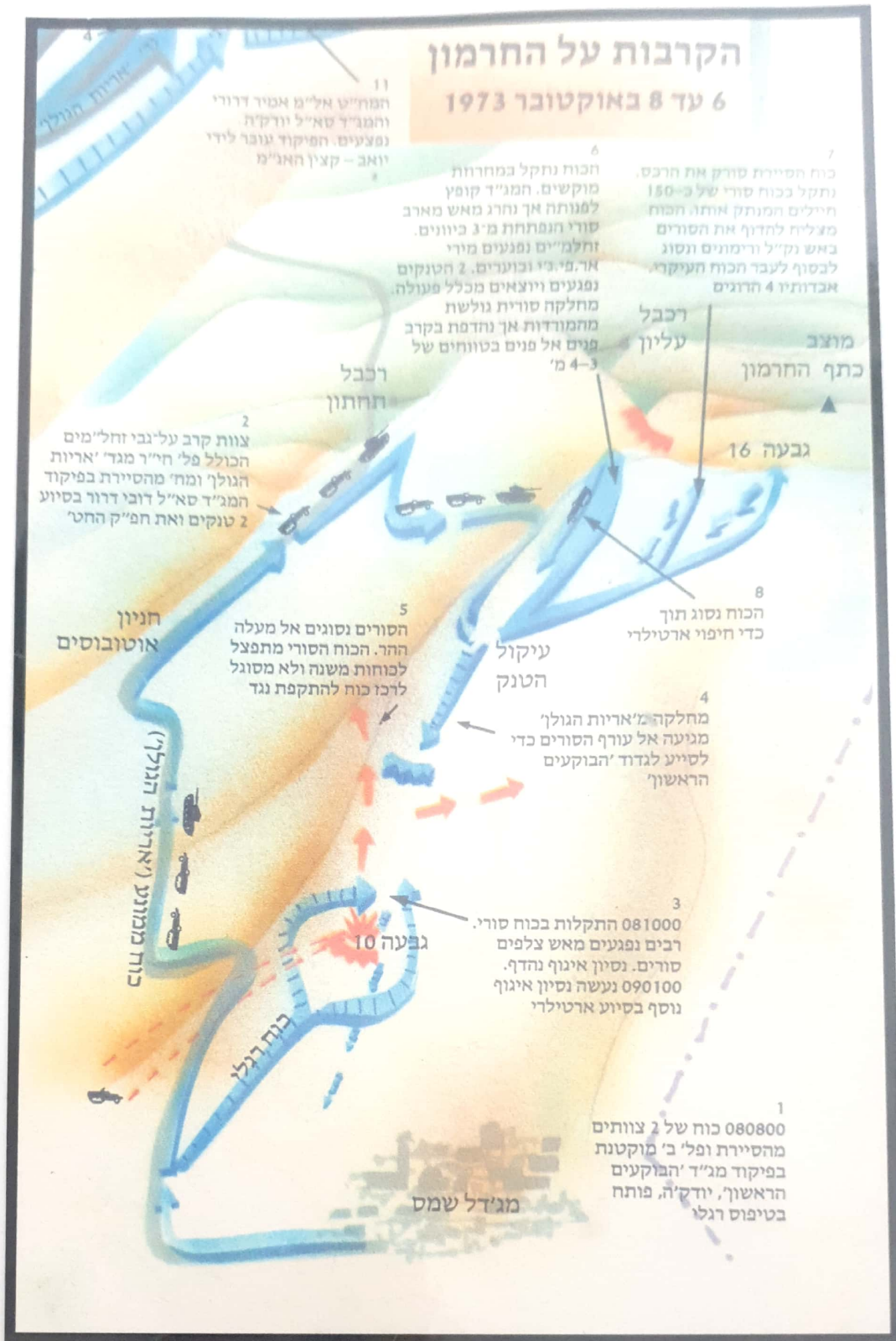
כבר בשעות אחר הצהריים, בשבת ה-6 באוקטובר 1973, ניסו לוחמי גולני, שיצאו ב-3 נגמ"שים ממוצב הר דב, לסייע לנצורים במוצב החרמון, אלא שכוח החילוץ עלה על מארב סורי, נפגע ונסוג. נסיון נוסף, שני, לחבור עם המוצב בוצע בליל 6-7 באוקטובר על-ידי שתי פלוגות מחטיבת גולני רכובות על זחל"מים. הכוח הגיע לנווה-אטי"ב ונערך להמשך הפעולה. אלא שפעולת החילוץ בוטלה על-ידי אלוף פיקוד הצפון בהעדר מידע מודיעיני עדכני על מצב חיילי מוצב החרמון ועל היקף הכוחות הסוריים שמסביבו. בינתיים תגברו הסורים את כוחם בגזרת החרמון במאות צנחנים וחיילי חי"ר, שנערכו במקומות החולשים על דרכי הגישה בין הסלעים.

חיילים סורים כיתרו לחלוטין את מוצב החרמון, והתבצרו בעמדות מאולתרות הפזורות בכל העמדות ונקודות המפתח החשובות בגזרת החרמון: "גבעה 17", "גבעה 16", "רכבל עליון", "המצוק", "עיקול הטנק", "גבעה 24", "רכבל תחתון" ו"גבעה 10" (החולשת על מג'דל-שקם).

הכוח שהיה עם מפקד המוצב, 17 חיילים אשר חלקם שייך ללוחמי גדוד "גדעון", הצליח לחמוק בלילה (ליל 6-7 באוקטובר) מן המוצב, אך סמוך ל"רכבל עליון", כמאה מטרים מן המוצב, עלה ונתקל במארב סורי. חמישה מאנשיו נהרגו, שניים נשבו, אך עשרה אחרים ניתקו מגע, נסוגו, ניווטו כל אותו לילה, והצליחו לבסוף להגיע בשלום לקווי צה"ל.

הכוח השני, שכלל כאמור 27 חיילים, ניסה פעמיים להגיע ממחבואו, אך בכל פעם התגלה וספג אבידות. ארבעה מאנשיו נהרגו, והשאר נכנעו. שאר החיילים, שנותרו במוצב במקומות שונים ומוסתרים, הסגירו את עצמם בלית-ברירה ונפלו בשבי, בימים שלאחר-מכן. סך-הכל נהרגו 13 חיילים. 31 נפלו בשבי. בבוקר ה-8 באוקטובר ניתן אישור לתקוף את מוצב החרמון לאחר שהיו ידיעות, כי יש בו עדיין חיילים נצורים.

תרשים הקרב שנערך על החרמון 6 עד 8 באוקטובר 1973

ביטון דוד (אליאס) כתה ז'
ביה"ס עמישב

תמונות שונות מחייו האזרחיים

תמונות מחייו כחייל בחטיבת "גולני"

תעודות במהלך חייו

משרד החינוך והתרבות

בית הספר היסודי הממלכתי

"עסי שב" גבעה - אולגה

תעודת גמר

מספר 5/2

התלמיד(ה) ביטון דוד

גמר(ה) את חוק הלימודים במוסד בשנת תשכ"ז

ולפי החלטת המועצה הפדגוגית מיום 30 ביוני 1967

ניתנת לו/לה תעודת גמר זו.

ד. י. ג.
המנהל

המחנך: אסף אל

מורי כיתה ח':

אסתר גל אסתר גל אסתר גל

אסתר גל אסתר גל אסתר גל

יום כב לחודש סיון תשכ"ז

30 ביוני 1967

חת 12050

משרד העבודה / אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

חוק החניכות תשי"ב-1952

תעודה זו באה לאשר

ביטוי (ה) החניך שם משפחה ביטוי (ה) החניך שם פרטי שם האב

שנולד (ה) ביום 1952

עבד (ה) בבית מלאכה נגריית צוקר כפר ויתקין

במקצוע נגרות

למד (ה) בשעורי מקצוע בבית ג' בבית הספר לחניכים נעורים כ. ויתקין

ונבחן (ה) בחינה סופית אחרי תקופת חניכות של שלוש שנים

הישגים בלימודים מעשיים: - טוב מאד - עיוניים: - כמעט טוב -

תעודה זו היא העתק נאמן מהרשום בפרוטוקול של ועדת הבחינות

מס' 70/70 נגד/אמיזם 2/7/70

חיפה ביום ד' סבת תשל"א (1/1/1971)

יורד ועדת הבחינות

הסמינה על החניכות

משרד החינוך והתרבות

בית הספר היסודי הממלכתי

"עמ"ט ב" גבעה - אולגה

תעודת גמר

מספר 5/2

התלמיד(ה) ב י ט ו ז דוד

גמר(ה) את חוק הלימודים במוסד בשנת תשכ"ז

ולפי החלטת המועצה הפדגוגית מיום 30 ביוני 1967

ניתנת לו/לה תעודת גמר זו.

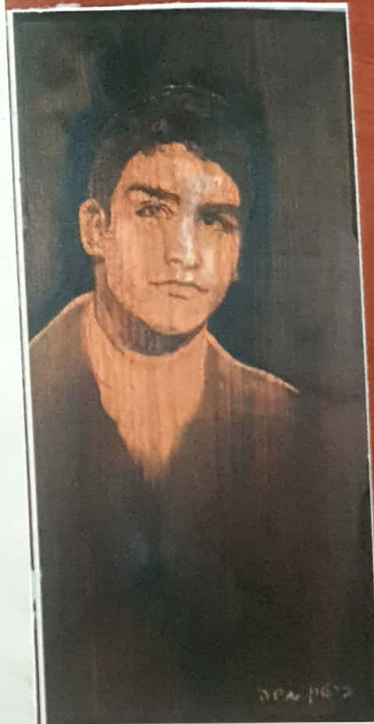
המחנך: אסף אסף

מורי כיתה ח':

אילנה מילר אוסברה ביאלי
אילנה מילר אוסברה ביאלי

יום כב לחודש סיון תשכ"ז

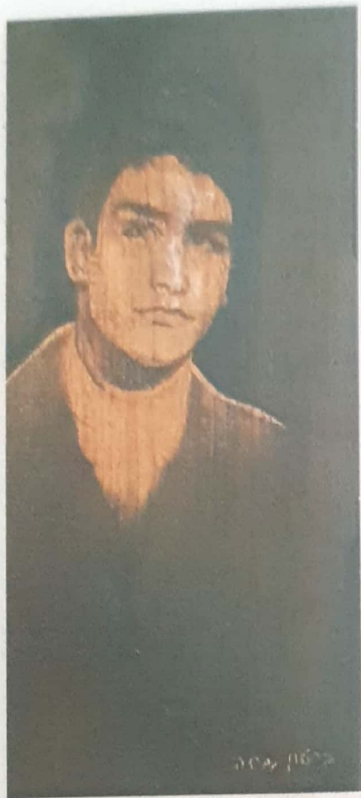
30 ביוני 1967

משה ביטון

חת 12050

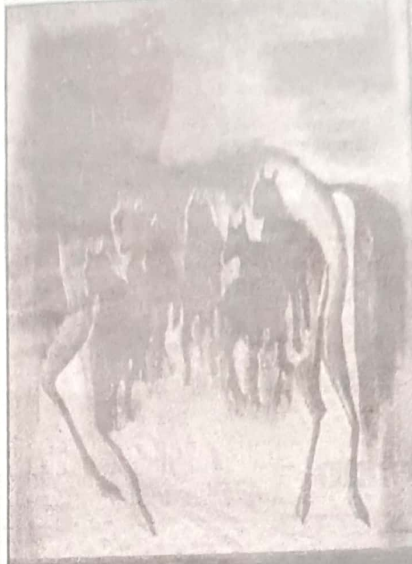
תערוכה לזכר דוד

משה ביטון

סוראליזם חדרתי

ב-1977 חציג משה ביטון את תערוכת תמונותיו הראשונה בתל אביב באותה תערוכה מכר את כל

ציור מענשה ידיו של ביטון משה

תמונותיו, וחזר לביתו בחדרה כשהוא שמח על התערוכה ועצוב על שנאלץ להיפרד מתמונותיו. מאז לא חציג ולא מכר, ותמונותיו מעטרים את

משה משמאל בחגיגת יום הולדת

אולגה סיפרה לחברתה שסיפרה לחברתה שסיפרה לכתבתנו חדוה יחזקאלי, כי יתכן ובקרוב יציג ביטון תערוכה מתמונותיו למענם של אזרחי חדרה.

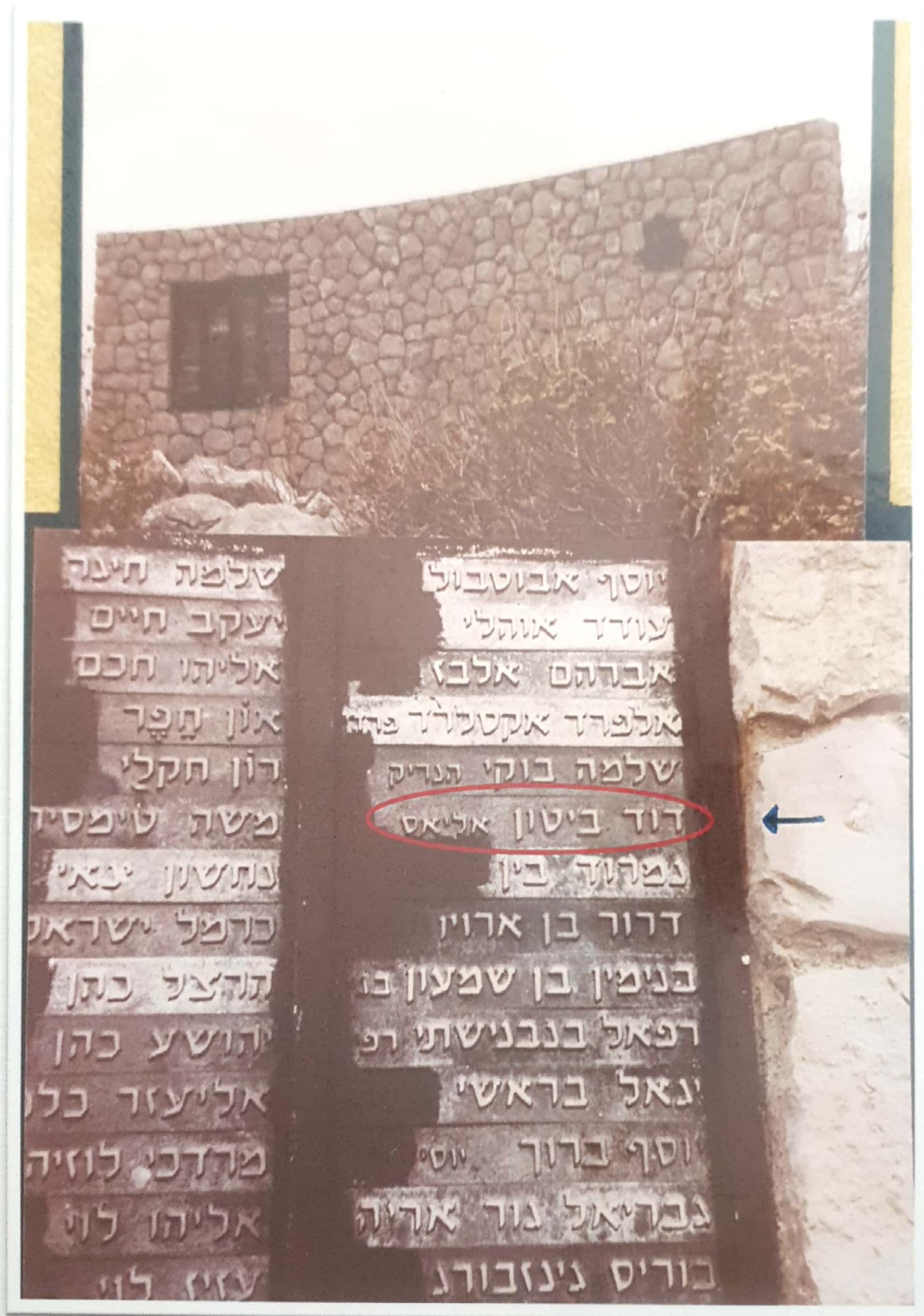
פורטרט של אחיו דוד ז"ל

קירות ביתו שלו.

אשתו, מושית, חעובדת בבנק הפועלים בגבער

אנדדטה לזכר

נופלי קרבות החרמון

עירית בר רצון מספרת על דויד

דויד היה שייך לקבוצה שהיוותה את הגרעין של המחלקה. באוהל שלהם תמיד היה קפה מוכן, בכל שעה של היום. תמיד היו מספרים שם סיפורים, צוחקים בקולי קולות ומתכננים תכניות פריצה נועזות למטבח הגדוד להשגת מותרות. דויד לא היה בין המתכננים, הוא גם לא היה בין מספרי הסיפורים. הוא היה יושב ושותק ותמיד מחייך. וכשהיה מתחיל לומר משהו, היו הכל משתתקים. הוא לא היה צריך להוכיח את כוחו על ידי סירובי פקודה וגם לא על ידי תכנון מבצעים מסובכים. בתוך ההווי המיוחד של המחלקה – שבה, מי שלא ישב בכלא, לא נחשב לגבר, היה דויד היוצא מן הכלל. הוא היה גבר לעניין, למרות שהיה חייל ממושמע. היה לו כוח השפעה עצום במחלקה. מילה שלו היתה מילה.

יחד עם זאת, דויד היה אחד האנשים הנדיבים והטובים ביותר שהכרתי. הוא היה מוכל לעשות הכל בשביל חבר – להחליף אותו בשמירה, לוותר על יציאה הביתה או לקום בלילה ולהכין קפה לחבריו שבסיוור. מתחת לקשיחות ולכוח הנראים לעין היתה גם הרבה רכות והרבה חוש הומור. העדות הטובה ביותר לכך הם ציוריו המכסים עדיין את קירות המוצבים בהם ישבה המחלקה מהתעלה ועד לרמה. כל דקה פנויה היתה מוקדשת לציור. הוא לא היה בררן, הוא צייר על קרעי דפים, על גבי הפק"לים שלו ושל חבריו, על הקירות ועל קופסאות סיגריות ריקות. בעט, בעיפרון, בחתיכות עץ מפוחמות היה מציר את המ"פ, את המ"מ ואת חבריו למחלקה. הוא אהב לצייר פורטרטים והיה עושה זאת בדייקנות יסודית. הדמיון שבציוריו היה תמיד מפתיע.

עם מותו של דויד מתה תקופה שלמה והפכה לאגדה ואיתה הפך גם דוד לאגדה.

דוד ביטון

דוד (אליאס) נולד בקזבלוקה שבמרוקו. בשנת 1964 עלה ארצה עם משפחתו, שחתיישה בגבעת אולגה. הוא סיים את לימודיו, אותם החל בארץ הולדתו, בבית הספר היסודי "עמישב" ואחרי כן המשיך למד בבית הספר המקצועי "הדסה נעורים". הוא השתלם במקצוע הנגרות. דוד היה נער צנוע וביישן, מתרחק מהמולה ומעדיף, לעיתים, את הבדידות. עם זאת היה בעל קסם אישי וחוש הומור משובב, שבזכותם עמד תמיד במרכז ההתעניינות. הוא התייחס ללימודים ולעבודה ברצינות בוגרת, מתוך תחושת אחריות, וכל אשר עשה - עשה ברוח טובה, ברצון ובישוב הדעת. הוא ידע לרכז סביבו את חבריו, גם בבית הספר וגם בעת שירותו בצבא, ולהיות הרוח החיה בפעילות החברתית שלהם. הוא היה בעל כושר ארגון, שהתבלט במסיבות שערך ובאירועים חברתיים, שבהם ריכז את השמחה, השמיע שירים שחיבר וסיפר בדיחות להנאת חבריו. הוא קנה לעצמו יודים רבים בזכות הליכותיו הנעימות והאוזרה הסובה שהשרה סביבו. תמיד היה נכון לעזור ולסייע לכל

דוד ביטון

חדש. הוא היה חדור תחושת ביטחון בכוחו וביכלתו וכשם שהצליח להתגבר על קשיי הקליטה ולחסוך מקובל בחברה, כך היה מעודד את חבריו ואת בני משפחתו ללכת בדרכיו ולהצליח כמותו. בסיום לימודיו זכה בתעודת הצטיינות בלימודים ובעבודה. התעודה הוענקה לו על ידי שר העבודה. דוד השאיר אחריו אוסף גדול של ציורים, בהם הביע את רגשותיו העזים ואת החוויות שהתנסה בהן. הוא נהג לצייר בכל הזדמנות. בבית היה מצייר תמונות נוף ודמויות של בעלי חיים. בתקופת השירות הצבאי היה רושם דיוקנים של מפקדיו ושל חבריו ליחידה. דוד הצטיין בעבודתו וקשר את עתידו במקצוע הנגרות. ובשנה האחרונה שלפני גיוסו עבד במקצועו. דוד גויס לצה"ל בתחילת פברואר 1971 והוצב לחטיבת "גולני". הוא השלים קורס חבלנים גדודיים בבסיס התדרכה של חיל ההנדסה ושירת בתפקיד חבלן ביחידתו. הוא היה אחד מקבוצת החיילים שהיוותה את הגרעין של מחלקה. באוהל שלו היו מתאספים החיילים לערבי הווי ולפגישות של חקלאות

דוד ביטון

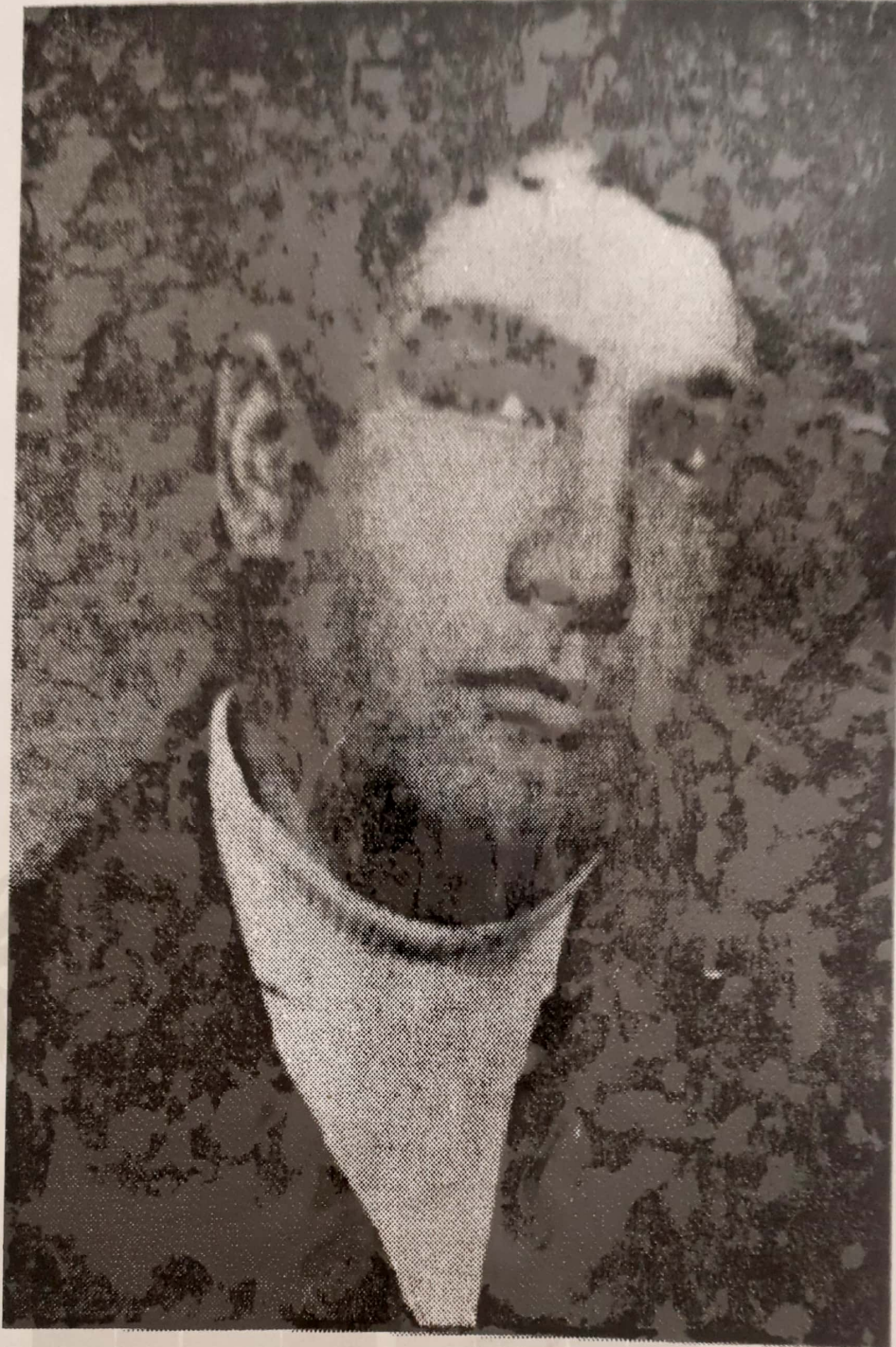
רשמים וחוויות. הוא היה חייל ממושמע, שביצע בדיוקנות ובשלמות כל משימה שהוטלה עליו. הוא נתברך בנושד מנהיגות וכשהיה מבצע תפקיד שדרש פיקוד על אנשים, היו פקודיו נשמעים לו ברצון ומתוך אמון מלא. במחלקה שלו השרה אווירה של ביטחון ושלווה. בחוש ההומור שלו ובבדיחות הדעת המיוחדת לו סייע לחבריו להתגבר על קשיי האימונים והתעסוקה המבצעית. במלחמת יום הכיפורים השתתף הגדוד שלו בקרבות הבלימה נגד הצבא הסורי בצפון רמת הגולן. בעומדו בתצפית באזור החרמון נפגע דוד ונהרג. הוא הובא למנוחת עולמים בבית העלמין בחדרה. השאיר אחריו הורים, שלושה אחים ושלוש אחיות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל.

הוריו תרמו לזכרו ספר תורה לבית הכנסת "משיבת נפש" בגבעת אולגה; דברי חברים על דמותו כלולים בספר שהוצא לאור על ידי גדוד "גדעון" של חטיבת "גולני" לזכר חיילי הגדוד שנפלו במלחמת יום הכיפורים.

יד לבנים - חדרה

דוד ביטון
בן איזה ויוסף ביטון

מסמך זיכרון

29/12/52	י"א בטבת תשי"ג	נולד ביום
06/10/73	י' בתשרי תשל"ד	נפל ביום

ביטון דוד ז"ל

29.12.1952-6.10.1973

ציורים מפרי עטו של
דוד אליאס ז"ל שנמצאו
לאחר 45 שנים

